

Iorga. Vasile Loichița mărturisea cu emoție în primul anuar al liceului românesc: „După o activitate de șapte ani cu dorul de mai bine al neamului meu, cobor treptele liceului Traian Doda cu aceea bucurioasă mângâiere că la temelie de înflorire a acestuia și scriitorul acestor șire a pus o modestă părticică de întărire a sufletului românesc”.

Tot la 1 iunie 1919, liceul primește numele generalului Traian Doda, luptător neînfricat pentru drepturile românilor bănățeni.

Pe parcursul anului școlar 2018-2019, îi vom aminti festiv, în zile de aleasă însemnătate, pe profesorii și elevii deschizători de drumuri din Societatea de lectură „Nicolae Iorga”. Primul moment aniversar s-a desfășurat la 16 octombrie 2018, în amfiteatrul „Sorin Titel” al colegiului. Corul „Ecumenica”, îndrumat de Dorina Coste și Oltea Fontul, profesoare care conduc secția artistică a societății de lectură, a deschis manifestarea prin intonarea Imnului național și a cunoscutului „Treceți, batalioane române, Carpații!”. A urmat conferința istoricului Constantin Brătescu, intitulată „Din trecutul Colegiului Național Traian Doda”, o interesantă și pertinentă prezentare a istoriei liceului și a societății de lectură. Despre realizările actuale ale

Societății, legătura cu ANPRO și cu alte societăți culturale a vorbit Maria Frențiu, profesor coordonator. Membrii Societății de lectură au recitat din volumele lui Ion Gh. Costinescu/Lucian Costin, profesor al colegiului, mulți ani coordonator al societății aflate la început de drum, evocat și în intervenția „Un profesor de neuitat: Lucian Costin” a profesoarei Maria Gerguța. Surpriza întâlnirii a constituit-o lansarea broșurii „Societatea de lectură Nicolae Iorga – trecut și prezent”, editată de membrii de azi, elevi și profesori. Cel mai înălțător moment a fost acela în care am prezentat zecilor de participanți la manifestare steagul arborat în balconul liceului Traian Doda și predat elevilor de profesorul Cornel Corneanu. Ținându-l în mâini, am avut sentimentul că aud inimile intens bătânde ale celor care au creat pentru noi Istorie, devenind ei înșiși Istorie. Activitățile vor continua pe întreg parcursul acestui an.

Maria Frențiu, profesoară la Colegiul Național Traian Doda din Caransebeș și coordonatoarea Societății de lectură „Nicolae Iorga”, activează ca voluntară de mai bine un deceniu în programul „Cercuți de lectură”. Este una dintre autoarele Lecturiadei 4.

„Mică istorie” a unei lansări de carte....

La Cluj

Lansarea antologiei *Mică istorie a unui secol mare* (Editura Arthur, 2018) s-a făcut în 27 octombrie la Simpozionul profesorilor de română, „Limba și literatura română în școală între 1918-2018. Retrospectivă și perspective”, în cadrul unei secțiuni dedicate Lecturiadei 2018, „Un secol de Istorie și istorii”. Au participat patru dintre autori: Florin Bican, Horia Corcheș, Anca Hațiegan și Alex Moldovan. Tot la Cluj, în 2 noiembrie, la Book Corner Librarium aceiași autori, cărora li s-au adăugat ilustratorii, s-au întâlnit cu publicul.

La Gaudeamus

Duminică, 18 noiembrie, la amiază, la cel mai important târg de carte din România, Gaudeamus, la standul Casei Editoriale ART, antologia s-a prezentat publicului iubitor de carte. Lansarea s-a desfășurat în prezența editorului Diana Zografi și a opt dintre cei 20 de autori: Florin Bican, Marius Chivu, Horia Corcheș, Laura Grünberg, Ciprian Măceșaru, Veronica A. Niculescu, Victoria Pătrașcu și Bogdan Răileanu.

Editorul Diana Zografi a deschis evenimentul, povestind despre cum a prins contur ideea profesoarei Monica Onojescu de la ANPRO Cluj, când au răspuns apelului său 20 din cei 29 de scriitori contactați pentru a scrie câte o „istorie” despre viața în România din secolul desfășurat între Marea Unire din 1918 și anul 2018. Apoi, publicul a aflat cum, din dorința ca acest volum să ajungă cât mai repede la copiii și tineri, publicul-țintă al antologiei, celor două inițiatoare le-a venit ideea ca ilustrațiile cărții să fie realizate chiar de către elevi, în cadrul proiectului

„Lecturiada elevilor”. Așadar, ilustrațiile din volum sunt rodul muncii a aproximativ 100 de elevi și profesori din toată țara, în cadrul mai multor ateliere de lectură și de ilustrare de text, sub îndrumarea a cinci ilustratoare de carte foarte talentate: Ludmila Frătescu, Roma Gavrilă, Andreea Ilisăi, Ileana și Maria Surducan. Pe rând, autorii prezenți au împărtășit opinii despre subiectul antologiei și povești despre sursele lor de inspirație pentru textele care apar în volum și despre procesul de creație.

Ramona Mocanu

La Buzău

Cu ocazia împlinirii a 125 de ani de existență, Biblioteca Județeană „V. Voiculescu” din Buzău a lansat invitația la o discuție despre locul cărții în lumea actuală și despre cum poate fi ea promovată. Dialogul a implicat elevi și profesori de la două licee care se află continuu în parteneriate culturale, Colegiul Național B.P. Hasdeu și Colegiul Național M. Eminescu. Membrii Clubului hasdeian 3,14 au vorbit despre lecturile care i-au marcat de la vârste fragede, au adus cărți, au oferit bomboane „livrești”, au cântat și au jucat o piesă de teatru.

Contextul creat a avut ca element de noutate lansarea cărții *Mică istorie a unui secol mare*, într-o formă grafică excepțională. Participanții la ediția din anul acesta a Lecturiadei, elevi și profesori, au livrat informații despre etapele derulate, despre intențiile proiectului, despre colaborarea inedită cu scriitori contemporani cunoscuți și despre marea provocare lansată elevilor și profesorilor: aceea de a participa la ateliere de ilustrare de text, sub îndrumarea unor graficieni talentați. Distribuirea unor citate din carte, sugestive pentru tematica volumului, a implicat direct elevii într-un dialog pe marginea cărții.

Întâlnirea a rămas deschisă, prin chestionarul de lectură propus la final, nimic altceva decât o recunoaștere a faptului că lectura ne lasă întrebări la care ne putem răspunde tot prin lectură.

Gabriela Șerbu

La București

Mică lansare a unei cărți mari: ce activitate de Centenar poate fi mai potrivită pentru ora de română decât prezentarea unei cărți? „Istorie”, „țară”, „Marea Unire”, „tricolor” sunt, poate, cuvinte prea mari a căror repetiție, uneori ostentativă în ultima vreme, nu i-a adus pe copii cu mult mai aproape de sărbătorirea celor 100 de ani de Românie.

Pentru elevii de gimnaziu, am ales ca

momentul festiv propriu-zis să fie precedat de prezentarea antologiei *Mică istorie a unui secol mare*. Am pregătit câteva exemplare ale cărții-bijuterie, am fotocopiat textul Simonei Antonescu, *Mesaje peste munți*, pentru a face o lectură cursivă pe fragmente, urmată de întrebări-ghid care să urmărească numai textul în sine. Textul a cucerit din primele paragrafe, pentru că prezintă povestea unui băiat de 13 ani care, în ultimele zile de noiembrie 1918, jură credință regelui Ferdinand, fuge de acasă, ca să ajungă la Alba-Iulia, după ce scrisese un mesaj pentru cei aflați peste munți, un mesaj important... de dragoste adolescentină! Cele mai valoroase observații ale elevilor din timpul lecturii au fost cele legate de reconstituirea atmosferei: agitația Blajului, mândria lui Emil de a fi în rând cu bărbații, scoaterea steagului tricolor din podul școlii, entuziasmul oamenilor din gară.

Al doilea moment al activității a fost legat de prezentarea modului în care „s-a născut” această antologie, de amintirea activităților de la Lecturiada și, mai ales, a atelierului de ilustrație. În timp ce pe ecranul din fața clasei rula diverse imagini din timpul acestor ateliere, elevii au răsfoit antologia, au observat ineditul imaginilor și au ales propria modalitate prin care să redea o idee pe care o consideră importantă sau demnă de reținut după lectura textului. Au realizat planșe (majoritatea având în centru imaginea unui avion) sau chiar avioane din carton. Una dintre grupe a considerat că selectarea unor citate este cea mai valoroasă modalitate de a atrage atenția asupra povestirii.

Întrucât acestea au fost afișate pe holul școlii, mini-lansarea antologiei realizată de noi a fost deschisă și către ceilalți: și elevi, și profesori au aflat de această carte și de povestea Marii Uniri văzută prin ochii sau, mai bine spus, prin trăirile unui puști de aceeași vârstă cu ei.

Mădălina Vincene

La Sighet

Ce să pregătim pentru Lecturiadele Centenarului? Antologia *Mică istorie a unui secol mare* s-a născut în cel mai potrivit moment. Având un singur exemplar, primit prin bunăvoința bunei noastre prietene, Luminița Medeșan, presați de timp și de numărul mare de elevi dornici să participe la această deosebită ocazie, am recurs la multiplicarea povestirilor cu tot cu desene.

Cum am conceput cele două lecturiade – ale gimnaziștilor și a liceenilor? Interdisciplinar!

De data aceasta am pus accent pe prezentarea autorilor, ceea ce apare foarte inspirat în antologie. Ne-am bucurat că elevilor noștri le erau cunoscute nume precum Florin Bican, Ruxandra Cesereanu, Horia Corcheș, Laura Grünberg, Alex Moldovan, Adina Popescu.

În al doilea rând, le-am cerut să prezinte povestirile recurgând la modalități cât mai variate. Elevii au ales diferite modalități de a prezenta inspirați de cele citite, de la simple prezentări până la desene, colaje, machete, cântece patriotice, poezii, creații proprii, fluturași, simboluri, cocarde. Și-au făcut temele de nota 10.

Drept preambul, Lecturiada liceenilor l-a avut ca invitat pe muzeograful Alin Pralea, care le-a vorbit despre Marea Unire. De asemenea, pentru a le capta atenția asupra cărții lansate, li s-a vorbit de către profesorii prezenți despre felul în care s-a născut ea, despre oamenii care au gândit-o, despre ANPRO, despre autori, despre copiii care au ilustrat-o.

La gimnaziu, cireașa de pe tort a fost realizarea unei planșe cu 100 de titluri, iar cel de-al 100-lea titlu a fost cartea *Mică istorie a unui secol mare*.

Cu ce ne-am ales? Sigur, ca de obicei, ca profesori, cu satisfacția că am contribuit la dezvoltarea sensibilității elevilor față de evenimente istorice marcante. Am simțit din plin cât de molipsitor este entuziasmul copiilor și cât de mare este bucuria lecturii, dacă este împărtășită cu ceilalți. E extraordinar să le vezi fețele radiind, scipirea din ochi, energia și entuziasmul.

Au fost fascinați de *Mică istorie...*, unii amintindu-și de întâmplări similare, auzite de la părinți sau bunici. Familiarizându-se cu numele și scrierile acestor autori contemporani, elevii ne-au mărturisit că așteaptă cu nerăbdare noua întâlnire pentru a dezbate și alte teme, și, dacă se poate, cărți scrise de „scriitorii aceștia, care trăiesc ACUM, în același timp cu noi”.

Odarca Bout, Anca Tibi

Ce urmează. La Bacău

În 17 decembrie, la Bacău, în prezența scriitorului Ciprian Măceșaru, volumul colectiv *Mică istorie a unui secol mare* va avea parte de o dublă lansare: una în cadrul Colegiului Național Vasile Alecsandri, iar cealaltă, la Biblioteca Județeană Costache Sturdza. Proiectul este coordonat de profesoarele Ramona Palade-Jitaru și Ramona Mocanu, în parteneriat cu Adrian Jicu, directorul bibliotecii județene.

De la ora 10:00, invitatul Ciprian Măceșaru va participa la o întâlnire-dezbateri pornind de la volumul de dialoguri semnat de acesta: *Despre nerăbdarea de a fi răbdător*. Gazde vor fi membrii Cercului de lectură și de scriere creativă LecturăȘii, de la Colegiul Național Vasile Alecsandri. După schimbul de idei dintre scriitor și elevi, profesoarele, împreună cu elevele Ștefana Arbănaș-Mocanu și Theodora Ladaru, participante la Lecturiada elevilor, le vor prezenta tinerilor volumul *Mică istorie a unui secol mare*, iar invitatul va povesti despre implicarea sa în proiect și va răspunde la întrebările tinerilor.

De la ora 12:00, în sala multimedia a Bibliotecii Județene C. Sturdza, *Mică istorie...* va fi prezentată unui public format atât din elevi, cât și din adulți, în cadrul unui eveniment mai amplu, cuprinzând și momente artistice de muzică clasică. Aici, publicul va fi invitat să participe la un exercițiu interactiv care va viza ideea de patriotism și tema Centenarului Marii Uniri de la 1918, astfel încât să fie introdusă tema antologiei. Scriitorul Ciprian Măceșaru va împărtăși apoi publicului prezent informații despre cum a apărut ideea antologiei și despre colaborarea sa la acest proiect.

Ramona Jitaru

